

2. Найгірший показник у Європі. У рейтингу продовольчої безпеки Україна через російську агресію впала на 13 позицій. NV Бізнес. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://biz.nv.ua/ukr/markets/prodovolcha-krizaukrajina-obvalilasya-u-reytingu-svitovojiprodovolchojibezpeki-ostanninovini-50285141.htm>

3. Новини та анонси органічного сектору, листопад 2025. Режим доступу: Organicinfo.ua [https:// Organicinfo.ua](https://Organicinfo.ua)

4. Пресслужба Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки». Режим доступу: <http://www.iae.org.ua/presscentre.html>, 2025

*Хилько Іван Іванович
Кирток Дар'я Василівна
Миколаївський національний
аграрний університет
Україна, м. Миколаїв
hilko@mnaui.edu.ua
kirtokdara007@gmail.com*

ОПТИМІЗАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах повномасштабної агресії АПК України зіткнувся із системною кризою, що характеризується критичною нестачею обігового капіталу, фізичним скороченням посівних площ (до 7 млн га) та гострим кадровим дефіцитом. Це вимагає впровадження науково обґрунтованих стратегій організаційно-технологічного управління та ресурсозбереження.

Ключовим механізмом фінансової підтримки є програма «Доступні кредити 5-7-9%», яка забезпечує ліквідність сектору. Стратегічним пріоритетом стало цільове фінансування: з початку 2025 року значні обсяги кредитування були спрямовані на розвиток переробної промисловості (19,2 млрд грн) та на підтримку бізнесу у зонах високого воєнного ризику (20 млрд грн) [1].

Структура виданих кредитів відображає стратегічну зміну державної політики. Фокус на фінансуванні переробної промисловості є наслідком усвідомлення того, що логістичні блокади та ризики призводять до зниження експортного потенціалу сировини та тиску на закупівельні ціни.

Оптимізація використання матеріальних ресурсів (добрива, засоби захисту рослин) здійснюється через інтенсивне впровадження технологій точного землеробства (ТЗ), яке стало інструментом виживання. ТЗ забезпечує диференційоване внесення ресурсів, дозволяючи досягти економії матеріальних витрат до 15-20%. Критичним організаційним кроком є аудит технічного парку перед інвестицією в ТЗ для уникнення нецільових витрат на несумісні технології. Додатково, геоінформаційні системи (ГІС) та дистанційне зондування землі (ДЗЗ) використовуються для оперативного планування, контролю робіт та ідентифікації потенційно небезпечних ділянок, мінімізуючи ризики для персоналу. Однією з ключових стратегій оптимізації інфраструктурних ресурсів стало активне впровадження мобільних зерносховищ. Вони слугують ефективною альтернативою зерновим «рукавам», дозволяючи швидко та гнучко вирішувати проблему зберігання. Перевага мобільних сховищ полягає у зменшенні ризиків одночасного знищення великих обсягів продукції та забезпеченні швидкого доступу до товару, коли час є критичним ресурсом.

Кадровий дефіцит, що посилюється (понад 80% господарств у 2023 році відзначали труднощі із заповненням вакансій), компенсується прискореною автоматизацією виробничих та управлінських процесів [2].

Автоматизація виробництва є ключовим організаційно-технологічним інструментом для компенсації втрати людського капіталу. Вона дозволяє підтримувати та навіть збільшувати обсяги виробництва, замінюючи дефіцитний людський ресурс технологічним капіталом.

Агрохолдинги інвестують у діджитал-трансформацію (понад \$11 млн у МХП – міжнародну компанію у сфері харчування та агротехнологій), що дозволяє скоротити час на розрахунок оптимальних логістичних рішень з декількох днів до годин та «з втричі меншою кількістю людей робити більшу

кількість роботи», як це продемонструвала компанія «Нібулон». Розвиток професійної онлайн-освіти (AgriAcademy) є стратегічною інвестицією для підвищення кваліфікації персоналу, здатного керувати новими автоматизованими системами [3].

Для посилення управління організаційно-технологічними процесами та контролю над найдорожчим ресурсом – землею – застосовуються комплексні українські цифрові рішення. Наприклад, модуль AgriChainLand забезпечує онлайн-управління земельним банком, включаючи бази даних полів, договори оренди, нарахування та виплати, що допомагає уникнути ризиків, пов'язаних з недостовірною інформацією та розбіжностями у площах.

Впровадження таких систем, як AgriChainFarm, також автоматизує документообіг та управління виробничою програмою, підвищуючи швидкість прийняття рішень та оперативний контроль [4].

Незважаючи на потенціал, впровадження біоенергетичних проєктів стикається з низкою перешкод: складністю організації ланцюжків «заготівля-поставка» агробіомаси, високими інвестиційними витратами на спеціалізоване обладнання та недостатнім державним стимулюванням.

Для системної оптимізації необхідно розширити наявні програми державної підтримки АПК. Зокрема, експерти пропонують включити до переліку часткової компенсації вартості спеціалізовані вітчизняні котли для спалювання агробіомаси, а також розробити окрему програму фінансової підтримки розвитку виробництва енергії з біомаси для суб'єктів господарювання. Це стимулюватиме перехід до децентралізованих і стійких енергетичних рішень.

Оптимізація використання ресурсів агропромислового комплексу в умовах воєнного стану є комплексною та багатовекторною задачею, успішне вирішення якої залежить від інтеграції фінансових, технологічних та організаційних інструментів.

Список використаних джерел

1. Доступні кредити 5-7-9%»: щотижнева статистика. 2025. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/3c9ee54c-810c-43f5-b8c4-47d9d56550a0?lang=uk-UA&title=5-7-9> (дата звернення: 17.11.2025)
2. Впровадження точного землеробства в Україні: як уникнути типових помилок і досягти реальної економії. 2025. URL: [https://agromax.in.ua/blog/vprovadzhennya-tochnoho-zemlerobstva-v-ukrayini-yak-unyknuty-typovykh-pomylok-i-dosyahty](https://agromax.in.ua/blog/vprovadzhennya-tochnoho-zemlerobstva-v-ukrayini-yak-unyknuty-typovykh-pomylok-i-dosyahty-reальної-економії) (дата звернення: 17.11.2025)
3. Нібулон. Офіційний сайт. URL: <https://www.nibulon.com/> (дата звернення: 17.11.2025)
4. Технологія AgriChain – для ефективних змін в агро. URL: <https://agrichain.com.ua/ua-agrichain-tehnologiyi-dlya-efektyvnyh-zmin-v-agro/> (дата звернення: 17.11.2025)

*Чередніченко Ілля Іванович
Швець Наталія Романівна
Костюк Вікторія Анатоліївна
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Україна, м. Київ
shvetzn@gmail.com
vika-kostiuk@ukr.net
fik24-i.cherednychenko@nubip.edu.ua*

БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ БІЗНЕСУ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

Банківський кредит є ключовим інструментом трансформації грошового капіталу в позичковий, що сприяє формуванню відносин між кредиторами та позичальниками. Він забезпечує акумуляцію вільних коштів підприємств, приватного сектора та держави, перетворюючи їх на позичковий капітал, який надається за плату в тимчасове користування.